

Експертний висновок
до законопроекту згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

«Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування окремих видів доходів» (реєстр. № 5046 від 08.02.2021), внесений народним депутатом України Гончаренком О. О.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом пропонується внести зміни до:

1) Податкового кодексу України (далі – Кодекс), зокрема, доповнивши статтю 170 новими нормами (пунктом 170.13), згідно з якими оподаткування доходів самозайнятих фізичних осіб, які отримують дохід від надання послуг (виконання робіт), що не перевищують 100 розмірів мінімальної заробітної плати (у 2021 році – 600 000 грн), оподатковуються за ставкою, передбаченою пунктом 167.2 статті 167 Кодексу (5%);

2) Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», зокрема, звільнити від сплати єдиного внеску осіб, які визначені новим пунктом 170.13 статті 170 Кодексу;

3) Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг», зокрема, доповнити новим пунктом статтю 9, яким передбачено, що особи, які отримують дохід від надання послуг (виконання робіт), що не перевищують 100 розмірів мінімальної заробітної плати, звільняються від застосування реєстраторів розрахункових операцій та/або програмних реєстраторів розрахункових операцій.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація законопроекту призведе до втрат державного та місцевих бюджетів з податку на доходи фізичних осіб, втрат державного бюджету з військового збору, бюджетів Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування з єдиного соціального внеску.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Вартісну величину впливу на показники бюджетів розрахувати неможливо в зв'язку із відсутністю вихідних даних.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття
Відсутні.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Суб'єктом права законодавчої ініціативи не додано фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) всупереч

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000099F72E008EA48300](#)

Підписувач [Воробей Світлана Іванівна](#)

Дійсний з [02.04.2020 12:26:18](#) по [02.04.2022 12:26:18](#)

Міністерство фінансів України

11220-03-3/6458 від 26.02.2021

вимогам частини першої статті 27 Бюджетного кодексу.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Положеннями законопроекту передбачено створення особливого пільгового режиму (ставка ПДФО 5% та звільнення від сплати ЄСВ) для фізичних осіб, які забезпечують себе роботою самостійно та які отримують дохід від надання послуг (виконання робіт) в розмірі, що не перевищує 100 розмірів мінімальної заробітної плати (у 2021 році – 600 000 грн).

Слід зазначити, що запропоновані норми дублюють положення Податкового кодексу України (далі – Кодекс) в частині визначення видів діяльності самозайнятих фізичних осіб, в тому числі які займаються незалежною професійною діяльністю та які застосовують спрощену систему оподаткування.

З метою реалізації державної політики у сфері розвитку підприємництва положеннями Кодексу передбачено право застосовувати фізичними особами – підприємцями та юридичними особами:

- загальну систему оподаткування та сплачувати до бюджету податки і збори, визначені Кодексом;

- спрощену систему оподаткування відповідно до норм глави 1 «Спрощена система оподаткування, обліку та звітності» розділу XIV «Спеціальні податкові режими» Кодексу.

Відповідно до підпункту 14.1.226 пункту 14.1 статті 14 Кодексу *самозайнята особа* – платник податку, який є фізичною особою – підприємцем або провадить незалежну професійну діяльність за умови, що така особа не є працівником в межах такої підприємницької чи незалежної професійної діяльності.

Незалежна професійна діяльність – участь фізичної особи у науковій, літературній, артистичній, художній, освітній або викладацькій діяльності, діяльність лікарів, приватних нотаріусів, адвокатів, арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів), аудиторів, бухгалтерів, оцінщиків, інженерів чи архітекторів, особи, зайнятої релігійною (місіонерською) діяльністю, іншою подібною діяльністю за умови, що така особа не є працівником або фізичною особою – підприємцем та використовує найману працю не більш як чотирьох фізичних осіб.

Оподаткування доходів фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, здійснюється відповідно до положень статті 178 розділу IV «Податок на доходи фізичних осіб» Кодексу.

Пунктом 178.2 статті 178 Кодексу передбачено, що доходи громадян, отримані протягом календарного року від провадження незалежної професійної діяльності, оподатковуються за ставками, визначеними в пункті 167.1 статті 167 цього Кодексу, тобто 18 відсотків бази оподаткування.

Згідно з пунктом 178.3 статті 178 Кодексу оподатковуваним доходом вважається сукупний чистий дохід, тобто різниця між доходом і документально підтвердженими витратами, необхідними для провадження певного виду незалежної професійної діяльності.

У разі неотримання довідки про взяття на облік особою, яка провадить незалежну професійну діяльність, об'єктом оподаткування є доходи, отримані від такої діяльності без урахування витрат.

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності – особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів, встановлених пунктом 297.1 статті 297 Кодексу, на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених главою 1 розділу XIV «Спеціальні податкові режими», з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності.

Так, пунктом 291.7 статті 291 Кодексу визначено перелік послуг (виконання робіт) населенню, які надаються фізичними особами-підприємцями, що є платниками першої та другої групи спрощеної системи оподаткування.

Фізична особа – підприємець може самостійно обрати спрощену систему оподаткування, якщо така особа відповідає вимогам, встановленим цією главою, та реєструється платником єдиного податку в порядку, визначеному цією главою.

Відповідно до підпункту 291.4 статті 291 Кодексу суб'єкти господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, поділяються на такі групи платників єдиного податку:

1) *перша група* – фізичні особи – підприємці, які не використовують працю найманих осіб, здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню і обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 167 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року (у 2021 році – 1 млн 2 тис. грн);

2) *друга група* – фізичні особи – підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, за умови, що протягом календарного року відповідають сукупності таких критеріїв:

не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує 10 осіб;

обсяг доходу не перевищує 834 розміри мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року (у 2021 році – 5 млн 4 тис. грн);

3) *третья група* – фізичні особи – підприємці, які не використовують працю найманих осіб, або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, не обмежена, та юридичні особи суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 1167 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року (у 2021 році – 7 млн 2 тис. грн).

Статтею 293 Кодексу встановлені ставки єдиного податку, зокрема, ставки єдиного податку для платників першої групи встановлюються у відсотках

(фіксовані ставки) до розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року (далі – прожитковий мінімум), другої групи – у відсотках (фіксовані ставки) до розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року (далі – мінімальна заробітна плата), третьої групи – у відсотках до доходу (відсоткові ставки).

Відповідно до підпункту 293.2 статті 293 Кодексу фіксовані ставки єдиного податку встановлюються сільськими, селищними, міськими радами або радами об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, для фізичних осіб – підприємців, які здійснюють господарську діяльність, залежно від виду господарської діяльності, з розрахунку на календарний місяць:

1) для першої групи платників єдиного податку – не більше 10 відсотків розміру прожиткового мінімуму (у 2021 році – 227 грн);

2) для другої групи платників єдиного податку – не більше 20 відсотків розміру мінімальної заробітної плати (у 2021 році – 1200 грн).

Таким чином вважаємо, що державою створені відповідні умови щодо підтримки підприємницької діяльності, в тому числі малого та середнього бізнесу, а також врегульоване питання щодо оподаткування самозайнятих осіб, які отримують дохід від надання послуг (виконання робіт).

Ураховуючи викладене, законопроект «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування окремих видів доходів» (реєстр. № 5046 від 08.02.2021), внесений народним депутатом України Гончаренком О. О., не підтримується.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Світлана ВОРОБЕЙ